

Bilaga

Blackeberg 2013-05-01

Till Brf
Nio Längors,
synpunkter i
dnr 2011-04726

Avsändare
Brf Nio Längor
Box 3083
161 03 Bromma
Org nr 769601-5226

Till
Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
Box 8341
104 20 Stockholm
stadsbyggnadskontoret@sbk.stockholm.se

Synpunkter på programförslag "Blackebergsvägen", Bromma (Dnr 2011-04726)

Dessa synpunkter tar i huvudsak sikte på Etapp 3 i projektet (Blackebergbacken). Vissa mer generella synpunkter tas dock också upp (se punkterna 1-3 och 6 nedan).

Bostadsrättsföreningen Nio Längor äger de 84 radhusen som finns på Holbergsgatan, Björnsonsgatan och Kjellandsplan i Blackeberg. Brf:s fastigheter har registerbeteckningarna Färingen 1, Syriern 2, Mongolen 2, Eskimån 3, Malajen 4 samt Afganien 2.

Sammanfattning

- Programförslaget rörande Etapp Tre i den del som rör tre nya flerbostadshus på gröna ytan/dungen mellan Blackebergbacken 1-5 och radhusen, bör stoppas. Skälen för detta framgår nedan.
- Programförslaget i övriga delar bör arbetas om väsentligt.
- Programförslaget är mycket omfattande och berör vår boendemiljö på ett mycket ingripande sätt. Vi har därför noga gått igenom förslaget. Även om många väsentliga frågor lämnas obesvarade i detta skede (t.ex. hur parkeringsplatser är tänkt att lösas, om Blackebergbacken är tänkt att breddas samt den närmare utformningen av de tänkta byggnadernas höjd och bredd mm) ger förslaget en mycket tydlig indikation på hur stadsbyggnadskontoret tänker sig. Därför går det ändå att lämna synpunkter på om det är värt att fortsätta planerna eller om de bör stoppas.

Invändningar mot programförslaget, allmänt

1. *Styrkor och hot för området Islandstorget, Blackeberg och Södra Ängby*

Programförslaget genomsyras inte tillräckligt av de styrkor som området har. Hoten mot dessa grundläggande värden bör också tas på mycket större allvar.

De gröna ytorna, träden, luften, promenadstigarna i skog och mark och husens genomtänkta utformning och luftiga placering i miljön utgör mycket starka värden för hela området som måste bevaras och värnas för framtiden. Om området exploateras för

kraftigt, om de gröna ytorna bebyggs utan urskiljning, om den luftiga gröna miljön ändrar karaktär till stadsmiljö, om huskroppar blir det dominerande inslaget i området, om skogsmiljön försvinner och om djur inte längre kan passera i de gröna kilarna hotas dessa värden starkt.

Blackeberg har en historia som en grön stadsdel med skogsliknande grönska som mer eller mindre helt försvinner om programförslaget genomförs. Blackeberg har fått sin karaktär mycket på grund av att en del av den ursprungliga naturen finns bevarad dels som små oaser mellan husen och dels i större sammanhängande områden. Enligt stadsbyggnadskontoret påverkas dessa gröna värden av den föreslagna bebyggelsen, men det påstår att denna påverkan inte kan ses som betydande. Mot detta kan ställas det faktum att fler och fler gröna ytor i Blackeberg tagits i anspråk för bebyggelse under de senaste åren. Om varje byggplan ses isolerat kan det hävdas att detta inte påverkar de gröna värdena i någon större omfattning, men sammantaget blir effekten mycket stor.

Blackeberg betecknas av mycket grönska och en närhet till naturen, vilket är en betydande orsak till varför många i har valt att leva sina liv i den här delen av Stockholm. Vi upplever inte naturen som skrämmande och otrygg, utan som positiv och stimulerande. Programförslaget skulle omvandla stora grönområden till bostadsområden, vilket skulle förändra boendemiljön radikalt.

Det fina samspelet mellan gröna ytor och hus som finns i Blackeberg hotas således av planerna. Inte minst de befintliga radhusen har anpassats till naturen. Det är en väl genomtänkt utformad helhet som nu hotas. Blackeberg är ett av de bästa exemplen från Sveriges guldålder vad gäller bostadsarkitektur. Skona vårt kulturarv från 1950 talet!

2. *Det har byggts mycket och högt i Blackeberg*

Det har skett en osedvanlig kraftig förtätning de senaste 10 åren i Blackeberg, där grönytor tagits i anspråk. Förtätningen har enbart skett med höga punkthus. Dessa förtätningar bör tydligt redovisas i underlagsmaterialet inför en ev. detaljplan. Antal nybyggnationer och dess våningsantal/hushöjd måste redovisas. Byggs de nya husen längs Blackebergsbacken och Blackebergsvägen i fyra-sex våningar kommer Blackeberg inte längre var en stadsdel med blandad bebyggelse av tre-vånings lamellhus och enstaka högre punkthus utan ett område helt dominerat av höga punkthus. Detta skapar i sin tur ökad segregation och skärper kontrasten mellan Blackeberg och södra Ängby. Områdena länkas inte samman som det beskrivs i programförslaget utan skillnaderna blir ännu större. Det är därför av yttersta vikt att ny bebyggelse görs låg.

I programförslaget står det att vid sjukhemmet kan bebyggelsehöjden höjas ytterligare (8 vån?) "för att balansera gatubilden". För ett tiotal år sedan planerades radhus här – då var uppenbarligen resonemanget ett annat. Sjukhemmets för höga och avskärmande huskropp mot vattnet kan inte "balanseras" med fler höga hus. Resonemanget saknar helt grund stadsbyggnadsmässigt – vad Blackeberg och Blackebergsbacken mitt emot sjukhuset behöver är fler låga hus för att bryta intrycket av den förvandling till höghusområde som stadsbyggnadskontoret arbetat för under de senaste tio åren.

3. *Trafik och parkering*

Redan nu är det stora problem att hitta parkeringsplats i området. Programförslaget berör inte alls hur parkeringsfrågorna är tänkt att lösas. Inga parkeringsplatser är med i förslaget men totalt kan man räkna med att minst 500 bilar till skall få plats om förslaget i sin helhet genomförs. De lågt tilltagna bil- och parkeringskvoterna kommer att skapa problem.

Flera av de befintliga parkeringarna i området föreslås också försvinna och i stället tas i anspråk för huskroppar. Infartsparkeringen vid Islandstorgets tunnelbanestation och parkeringen vid Blackebergs sjukhus föreslås tas bort. Samtidigt måste beaktas att det under senare år har byggts över 10 höghus i Blackeberg. I Ängby Park har ca 370 bostäder byggts; alla har ännu inte flyttat in. Ytterligare höghus är beslutade. Den nya bebyggelsen runt omkring i Blackeberg belastar redan möjligheterna till parkering och ökar trafiken för de som bor kring Holbergsgatan/Björnsonsgatan/Kiellansplan. I det fortsatta arbetet är det absolut nödvändigt att utreda parkeringsfrågorna vidare.

Invändningar mot programförslaget, etapp 3 (tre flerfamiljshus i dungen norr om Blackebergsbacken 1-5)

4. *Blackebergsbacken breddas?*

Redan idag råder tämligen hög belastning på Blackebergsbacken. När inflyttningarna till Ängby Park är klara kommer trafiken att öka ytterligare. Om de nya husen på Blackebergsbacken norr om sjukhuset också byggs kommer trafikbelastning bli sådan att det blir ofrånkomligt att bredda Blackebergsbacken vid getingmidjan, vid nr 1-5. En breddning av vägen låter sig uppenbarligen bara göras genom att den gröna remsan norr om vägen tas i anspråk. Det är rimligt att tro att ca 5-10 meter kan tänkas tas av gröna remsan.

Eftersom vägen redan ligger nära husen söder om Blackebergsbacken inser vi att det således bara är den smala dungen/remsan norr om vägen, mot radhusen, som finns tillgänglig. Om vägen breddas kommer en ev. ny bebyggelse att hamna alldeles intill/på gångvägen och således också alldeles för nära de K-märka radhusen (se mer om det nedan).

5. *Mer hänsyn måste tas till de K-märkta radhusen i Blackeberg*

Våra radhusen är K-märkta i den näst högsta klassen, grönt. Våra fastigheter ingår i en kulturhistoriskt värdefull miljö utpekad i Stockholms översiktsplan. Detta innebär att särskild hänsyn ska tas till såväl helhetsmiljön som de enskilda byggnadernas kulturhistoriska värde. T.ex. kräver alla yttre förändringar bygglov. I programförslaget har nästan ingen hänsyn tagits till radhusen och dess K-märkning. Det är också värt att notera att det i Blackeberg bara finns de radhus som Brf Nio Längor äger, i övrigt är det 100 % flerfamiljshus.

De föreslagna flerfamiljshusen på 4-6 våningar, på den befintliga smala gröna remsan mellan Blackebergsbacken och radhusen, skulle estetiskt "stänga igen" och förfula området på ett sätt som inte är försvarbart. Radhusens fina karaktäristiska form och

uttryck bör istället värnas och lyftas fram. Detta kan enkelt göras genom att den gröna remsan bevaras istället för att bebyggas. Till saken hör också att dungen används av både förskola, skola, stavgångare och framförallt av barnen i området.

Om en breddning av Blackebergbacken sker (vilket förefaller nödvändigt; se ovan), kommer den gröna remsan att bli ännu mindre, vilket också bör leda till att nya huskroppar inte rimligen kan byggas där.

Beskrivningar och illustrationer ger en illusion av att avståndet mellan den befintliga bebyggelsen på Blackebergsvägen 1-5 och radhusen, och den planerade bebyggelsen mittern mellan är större än i verkligheten. Radhusen skulle hamna i skuggan av de föreslagna husen och de nya husen skulle komma för nära radhusen vilket inte alls tagits hänsyn till i publicerat material.

Avståndet mellan huskropparna 1 och 2 på Blackebergbacken är ca 50 meter. Detta avstånd motiverades då, när dessa hus byggdes, bl.a. av att det var angeläget att den gröna kil som går där mellan husen bevarades och inte täpps igen (mer om det nedan).

Den föreslagna bebyggelsen på remsan skulle således komma att ligga mycket nära den befintliga radhusbebyggelsen från 1950-talet. Denna befintliga bebyggelse med sin 50-talssstruktur har ett synnerligen starkt uttryck och en mycket genomarbetad gestaltning. Den nya föreslagna bebyggelsen påverkar mycket negativt de befintliga radhusen. Dessa skäl talar entydigt och med styrka för att ny bebyggelse inte bör planeras på gröna remsan.

Avståndet mellan Blackebergbacken och brf:s tomtgräns är mindre än 50 meter. Brf:s radhus i längan närmast Blackebergbacken består av 10 små radhus. Husen är bara ca 8 meter djupa. För lite hänsyn har tagits till de olägenheter som de föreslagna nya flerfamiljshusen skulle medföra för radhusen i form av skugga och insyn. Den skugganalys som gjordes 2003 inför planerandet av husen på Blackebergbacken 1-5 visade att våra radhus skulle skuggas av de nya husen, under del av året. Redan då poängterade vi att skuggningen medförde oacceptabla störningar för oss.

Även Länsstyrelsen hade 2003 synpunkter på byggnationen på Blackebergbacken 1-5, bl.a. ifråga om avståndet mellan planerade hus och våra radhus. Länsstyrelsens bedömningar måste anses gälla fortfarande.

Om ny bebyggelse ändå skulle planeras på gröna remsan (vilket vi alltså inte tycker) vore det naturligare att bygga låga hus av villakarakter i en- eller tvåplan för att på så sätt få en mjuk och öppen övergång, men också för att öka integrationen med Södra Ängby. Dessa hus bör vara av ägande- eller bostadsrättstyp då det redan är en överrepresentation av hyreslägenheter i Blackeberg. Ev. nya hus på remsan måste knyta an till den befintliga radhusbebyggelsen i skala och uttryck.

Vad är rimligt minimiavstånd till annan fastighetsägares tomtgräns, inom vilket det inte får byggas?

6. *Ekologiska intressen*

Det tilltänkta byggområdet är också föremål för ekologiska intressen som omnämns i programförslaget, men har inte alls fått den uppmärksamhet som frågan förtjänar.

Obefintlig hänsyn tas till ekologiska intressen som finns där etapp 3 planeras. De negativa konsekvenserna för natur och miljö har i princip inte alls beaktats. Vid de tidigare planer till byggnation längs Blackebergsbacken har djurens fria rörlighet i de "gröna kilarna" längs Mälaren varit högt värderade, men har ändå inte alltid tillräckligt respekterats i praktiken.

Det nuvarande släppet mellan hus 1 och 2 på Blackebergsbacken är som sagt ca 50 meter och tillkom bl.a. med hänsyn till den gröna kilen och djurens möjlighet att passera. Nu aktuellt programförslag med tre hus i dungen skulle täppa till och stänga den passagen. Det kan inte vara försvarbart. Att hänvisa till att det lämnas en öppning vid gångvägen mot parkeringen på Holbergsgatan löser på intet sätt det nu beskriva problemet.

De gröna kilarna gör Stockholm som storstad unik i ett internationellt perspektiv. Trafikleder och bebyggelse har vuxit i en stjärnstruktur ut från Stockholms centrum - de gröna kilarna är den natur som bevarats mellan dessa områden. Genom kilstrukturen har många av de boende i Stockholm nära tillgång till natur för motion, rekreation och naturupplevelser. Inom kilarna ryms dessutom många gånger höga kultur- och naturvetenskapliga värden. För att dessa värden ska bevaras och kunna utvecklas krävs att strukturen fredas från ytterligare exploatering. Spridningskorridorer och värdekärnor som den i Blackeberg behövs. Svaga länkar som dessa bör snarare förstärkas än byggas igen och naggas i kanterna. Detta som en oerhört viktig del i arbetet med en hållbar Stockholmsregion.

Naggande i kanterna av stadens grönområden kan på sikt bli förödande för Stockholms grönstruktur.

BRF NIO LÅNGOR STYRELSEN

Astrid Eklund
Ordförande

Henryk Åkesson
Ledamot

Marika Lagercrantz
Suppleant